

Maatschappelijke prioriteiten 2007-2011

Internetbijlage bij COB-Kwartaalbericht 2011|2

Dit kwartaal is er in aanvulling op de vaste kwartaalenquête en focusgroepen aanvullend onderzoek gedaan door onderzoeksbureau Veldkamp (op basis van het panel TNS NIPObase) naar de maatschappelijke prioriteiten van de Nederlandse bevolking. Daarbij is met vriendelijke instemming van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) een aanpak herhaald die een vooranger van het PBL, het Natuur en Milieuplanbureau (NMP) eerder in samenwerking met Veldkamp ontwikkelde. Uit een lijst van 64 sociale, economische en mondiale doeleinden krijgen respondenten een random selectie van 10 met de vraag “Welke van de volgende maatschappelijke vraagstukken is volgens u het allerbelangrijkste probleem dat moet worden opgelost?” Die vraag wordt herhaald totdat de respondent alle tien doeleinden heeft geordend. Uit de rangordening van alle respondenten samen is vervolgens de totale prioriteitenlijst samengesteld (zie daarvoor Marsha Hilhorst, *Prioritering maatschappelijke vraagstukken. Veldwerkverantwoording SCP COB* (Amsterdam: Veldkamp, april 2011) op www.scp.nl). De volledige lijst met vraagstukken is ook terug te vinden in het Compendium voor de Leefomgeving (op <http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/indicatoren/nl0564-Maatschappelijke-vraagstukken.html?i=15-12>)

Tabel B.1 Maatschappelijke prioriteiten 2007-2011, bevolking van 18+: rangordes en veranderingen daarin^a

NLL/W ^b	Vraagstuk	2007	2010	2011	07-10	10-11
NL	Dat de mensen in Nederland verdraagzamer zijn en zich socialer gedragen	2	3	1	-1	2
NL	Dat de oudedagsvoorzieningen van mensen in Nederland in de toekomst goed geregeld blijven	4	1	2	3	-1
NL	Dat er meer wordt gedaan aan de bestrijding van criminaliteit in Nederland	9	4	3	5	1
W	Dat er minder oorlog en terrorisme in de wereld is	1	5	4	-4	1
NL	Dat de gezondheidszorg in Nederland verbetert	7	2	5	5	-3
W	Dat er in de toekomst minder honger op de wereld is	3	7	6	-4	1
NL	Dat er minder armoede in Nederland komt	14	14	7	0	7
NL	Dat kinderen met problemen eerder en beter worden geholpen	10	16	8	-6	8
NL	Dat de economie in Nederland groeit	31	6	9	25	-3
NL	Dat wetten en regels beter worden nageleefd in Nederland	20	15	10	5	5
W	Dat er in de toekomst op de wereld minder spanningen tussen religies zullen zijn	5	17	11	-12	6
NL	Dat de werkloosheid in Nederland vermindert	27	10	12	17	-2
NL	Dat we in de toekomst in Nederland meer inkomenszekerheid hebben	34	12	13	22	-1
NL	Dat de overheidsfinanciën in Nederland in de toekomst beter op orde zullen zijn	32	9	14	23	-5
W	Dat in de toekomst de mensenrechten wereldwijd minder worden geschonden	6	22	15	-16	7
W	Dat er in de toekomst zuiniger wordt omgaan met de olie- en gasvoorraden op de wereld	13	18	16	-5	2
W	Dat de vervuiling van zeeën, rivieren en meren op de wereld in de toekomst afneemt	8	8	17	0	-9
NL	Dat de levering van water-, gas- en elektriciteit in Nederland in de toekomst even betrouwbaar blijft als nu	21	13	18	8	-5
NL	Dat in de toekomst de kwaliteit van het onderwijs in Nederland hoger zal zijn	22	19	19	3	0
W	Dat olie en gas worden vervangen door andere energiebronnen	17	24	20	-7	4

NL	Dat er in de toekomst voldoende, betaalbare en passende woningen in Nederland zijn	39	27	21	12	6
NL	Dat de betrouwbaarheid van de Nederlandse overheid toeneemt	28	11	22	17	-11
W	Dat er in de toekomst minder kinderarbeid op de wereld is	12	23	23	-11	0
NL	Dat er in Nederland minder discriminatie naar ras, sekse, religie en geaardheid is	23	29	24	-6	5
NL	Dat de koopkracht in Nederland verbetert	33	26	25	7	1
W	Dat er in de toekomst minder mensen op de wereld lijden aan besmettelijke ziektes	19	21	26	-2	-5
NL	Dat de Nederlandse overheid kleiner en slagvaardiger wordt	42	25	27	17	-2
W	Dat de wereld in de toekomst geen last zal hebben van het broeikaseffect	11	20	28	-9	-8
NL	Dat Nederland in de toekomst voor de levering van energie minder afhankelijk wordt van andere landen	30	31	29	-1	2
W	Dat er in de toekomst meer schoon drinkwater in ontwikkelingslanden zal zijn	18	28	30	-10	-2
W	Dat er in de toekomst meer mensen op de wereld kunnen lezen en schrijven en minimaal basisonderwijs krijgen	29	32	31	-3	1
W	Dat er in de toekomst meer democratieën op de wereld zullen zijn en minder dictaturen	25	30	32	-5	-2
W	Dat door minder ontbossing (zeldzame) planten en dieren op de wereld in de toekomst blijven voortbestaan	26	36	33	-10	3
W	Dat het gat in de ozonlaag in de toekomst kleiner wordt	16	38	34	-22	4
NL	Dat de luchtvervuiling in Nederland vermindert	15	37	35	-22	2
NL	Dat de belastingen in Nederland worden verlaagd	50	39	36	11	3
NL	Dat Nederland in de toekomst blijft meetellen in de wetenschap en techniek	40	35	37	5	-2
NL	Dat de arbeidsparticipatie in Nederland wordt bevorderd	46	33	38	13	-5
NL	Dat de verkeersveiligheid in Nederland toeneemt	35	42	39	-7	3
NL	Dat vrouwen en mannen in Nederland gelijke kansen hebben werk te vinden en promotie te maken	44	34	40	10	-6
NL	Dat Nederlandse bedrijven in de toekomst beter kunnen concurreren met bedrijven uit het buitenland	51	44	41	7	3
NL	Dat Nederlanders gezonder gaan leven	38	41	42	-3	-1
NL	Dat de voedselveiligheid in Nederland verbeterd wordt	47	45	43	2	2
NL	Dat de integratie van minderheden in Nederland verbetert	36	46	44	-10	2
NL	Dat de leefbaarheid in mijn buurt verbetert	56	56	45	0	11
W	Dat de welvaart in ontwikkelingslanden toeneemt	24	40	46	-16	-6
NL	Dat vervuilde bodems in Nederland worden schoongemaakt	37	47	47	-10	0
NL	Dat de kans op een ramp in Nederland kleiner wordt dan nu het geval is	41	43	48	-2	-5
NL	Dat er in de toekomst meer natuur in Nederland zal zijn	43	52	49	-9	3
NL	Dat het gemakkelijker wordt om werk en kinderen te combineren	54	55	50	-1	5
W	Dat natuurlijke planten en dieren op de wereld in de toekomst niet worden aangetast of verdrongen door genetisch veranderingen	49	49	51	0	-2
NL	Dat er in Nederland minder files komen en de bereikbaarheid verbetert	45	48	52	-3	-4
NL	Dat asielaanvragen in de toekomst beter worden afgehandeld	52	50	53	2	-3
NL	Dat bewoners in mijn buurt minder langs elkaar heen leven	55	54	54	1	0
NL	Dat het openbaar vervoer in Nederland verbetert	48	51	55	-3	-4
NL	Dat dieren in Nederland een beter bestaan krijgen	57	58	56	-1	2
NL	Dat er in Nederland iets wordt gedaan aan de vervuiling van de bodem door overbemesting	53	53	57	0	-4
NL	Dat de staatsinrichting in Nederland wordt herzien	59	57	58	2	-1
NL	Dat Nederland in de toekomst mooier zal zijn ingericht	58	59	59	-1	0
NL	Dat sport in Nederland meer wordt gestimuleerd	60	60	60	0	0
NL	Dat er in Nederland meer vrijwilligerswerk wordt gedaan	61	61	61	0	0
NL	Dat de kwaliteit van het Nederlandse leger op peil blijft	63	63	62	0	1
NL	Dat er in Nederland een rijk en gevarieerd aanbod aan kunst en cultuur blijft bestaan	62	64	63	-2	1
NL	Dat ik minder last heb van lawaai in mijn buurt	64	62	64	2	-2

a. Volgorde van 2011. Vetgedrukte veranderingen zijn significant ($p < 0,05$; tweezijdig). Vermeld staan verschillen in posities in de rangordes, maar getoetst zijn veranderingen in gemiddelde scores. Dat levert contra-intuïtieve maar toch correcte resultaten op van een significante 1 en niet-significante 6 (omdat de afstand tussen positie 63 en 64 groter is

dan tussen 34 en 40).

b. Deze code geeft aan of het om een Nederlands vraagstuk (NL) gaat, of om een vraagstuk dat wereldwijd speelt (W).

Bron: Veldkamp/SCP-COB 2011, PBL/Veldkamp 2007-2010.